



korsakov
kenniscentrum



Jaarverantwoording **Korsakov Kenniscentrum** **2023**



Inhoud

VOORWOORD	5
1. KORSAKOV KENNISCENTRUM	7
2. DOELEN EN RESULTATEN	8
3. KORSAKOV KENNISCENTRUM IN HET KORT	16
4. BESTUURSVERSLAG	18
5. JAARREKENING KORSAKOV KENNISCENTRUM 2023	21



Rotterdam, juli 2024

www.korsakovkenniscentrum.nl
Slinge 901
3086 EZ Rotterdam



Voorwoord

Blij en dankbaar presenteren we de jaarverslaggeving 2023 van het Korsakov Kenniscentrum, waarin we de mooie mijlpalen en behaalde resultaten van onze bloeiende vereniging belichten.

2023 was het is jaar dat ons kennisnetwerk en de expertisecentra een positieve tussentijdse evaluatie kreeg vanuit de Commissie Expertisecentra Langdurige zorg. Deze tussentijdse evaluatie vond plaats nadat we twee jaar als doelgroepnetwerk Korsakov hebben gefunctioneerd. We blijven aan alle criteria voldoen en er is een stevige doorontwikkeling ingezet. Daarnaast is er een onderzoek geweest door de NZa naar de bekostiging van de expertisecentra Korsakov. Dit resulteerde in een beleidsregel met prestatie en tarief. Een belangrijke mijlpaal in het borgen van de kennisinfrastructuur voor Korsakov in de langdurige zorg binnen het gezondheidsstelsel van Nederland.

De samenwerking met het Zwarte Gat, de landelijke cliëntenorganisatie is verder verstevigd. Er is samengewerkt aan de ontwikkeling van de zorgstandaard en het landelijk cliëntenpanel Korsakov is voor het eerst georganiseerd. Ook voor naasten en familie is een ontwikkeling ingezet met de organisatie van het Korsakov Kaffee, een ontmoetingsplaats waar informatie, kennis en het delen van ervaringen centraal staat. Dit is mogelijk gemaakt met de steun van Fonds FNO en op initiatief van Slingedael en Het Parkhuis.

Ook zijn er op inhoud mooie resultaten zoals de actualisatie van de kennisagenda en de kennisuitwisseling op vakinhoud, die nu stevig verankerd is binnen onze vereniging met de vakgroepen. De kennisontwikkeling binnen het kennisnetwerk mag zeker niet onvermeld blijven. Dit jaar is er een special issue van het gerenommeerde Journal of Clinical Medicine gepubliceerd geheel gewijd aan onderzoek over de zorg en behandeling van mensen met het syndroom van Korsakov. De publicaties in het issue vanuit het kennisnetwerk zijn groot. Als gastredacteuren hebben Cees Hertogh en Roy Kessels samen met Erik Oudman hiermee een bijzondere impuls geleverd voor de positionering van de kennisontwikkeling naar het syndroom van Korsakov.

De vereniging KKC heeft 2023 mooi afgesloten met het jaarlijkse Wetenschapsforum. Hier was de bruisende vereniging voelbaar. Met veel uitwisseling op het gebied van kennis en expertise tussen zorgprofessionals, behandelaren en onderzoekers en betrokkenen bij de zorg en behandeling van mensen met het syndroom van Korsakov.

Het Korsakov Kenniscentrum blijft groeien, wat getuigt van de bijdrage die de vereniging levert aan de kennisontwikkeling en expertise binnen het zorgveld. Nationaal en steeds meer ook internationaal is onze kennis en expertise van betekenis. We blijven ons inzetten om het belang van deze ontwikkeling te onderstrepen, altijd met onze cliënten en bewoners als centrale uitgangspunt. Samen blijven we bouwen aan een toekomst waarin kennis en expertise de fundamenten zijn van hoogwaardige passende zorg.

27 Juni 2024
Namens het bestuur en directie Korsakov Kenniscentrum

Hendrik Jan van den Berg,
Voorzitter bestuur Korsakov Kenniscentrum



1. Korsakov Kenniscentrum

Met deze jaarverslaggeving over het jaar 2023 wordt verantwoording afgelegd over de activiteiten en resultaten van het Korsakov Kenniscentrum (KKC). Onderdeel van dit document is het financieel jaarverslag. De uitgevoerde activiteiten en resultaten worden toegelicht aan de hand van het jaarplan 2023 dat in de ALV van 14 december 2022 door de ALV is goedgekeurd.

Missie

Het Korsakov Kenniscentrum ontwikkelt en deelt kennis over het syndroom van Korsakov met als doel de kwaliteit van leven van mensen met Korsakov overal te verbeteren, de maatschappelijke bekendheid van Korsakov te vergroten en de aandoening terug te dringen.

Visie

Het Kenniscentrum streeft in samenwerking met gespecialiseerde zorgaanbieders en wetenschappelijke instellingen naar het ontwikkelen van kennis, kunde en vaardigheden in de breedste zin van het woord voor cliënten met het Syndroom van Korsakov.

Deze ontwikkeling wordt op wetenschappelijk niveau en praktisch niveau gestimuleerd en uitgedragen. Het Kenniscentrum streeft ernaar om maximaal draagvlak voor de ontwikkelde kennis te krijgen binnen de groep van deskundigen in Nederland.

Het kenniscentrum heeft als doel om de kwaliteit van leven te verbeteren van mensen met Korsakov die in verpleeghuizen, GGZ-instellingen, instellingen voor beschermd wonen of thuis wonen.

Daarbij richt het kenniscentrum zich op het vergroten van de maatschappelijke bekendheid en het terugdringen van het syndroom van Korsakov.

Organisatie

Het Korsakov Kenniscentrum is een vereniging van 44 lidorganisaties (december 2023) met leden vanuit de zorgdomeinen: de Verzorging & Verpleging, GGZ en Beschermd Wonen, die de missie en visie van het Korsakov Kenniscentrum onderschrijven.

De lidorganisaties zijn verspreid over heel Nederland en in België (korsakovkenniscentrum.nl/zorglocaties).

De vereniging heeft een bureau die het netwerk faciliteert bij het uitvoering geven aan haar doelstellingen en plannen.

Sinds 2022 is het Korsakov Kenniscentrum een door de Commissie Expertisecentra Langdurige Zorg erkend doelgroepnetwerk voor Laag Volume Hoog Complexe (LVHC) zorg. Hiermee is het Korsakov Kenniscentrum onderdeel van de landelijke kennisinfrastructuur LVHC met een kenniscentrum, twee leden die de status hebben van Doelgroep Expertisecentrum en 12 leden die Regionaal Expertisecentrum zijn voor de doelgroep mensen met het syndroom van Korsakov.

2. Doelen en Resultaten

Vanuit de missie en visie zijn 4 speerpunten geformuleerd: continuïteit, kwaliteit van leven met zorg verbeteren door kennis toepasbaar te maken, impact en bekendheid. Onder de speerpunten hebben we 7 strategieën geformuleerd met bijbehorende acties. In 2023 is hier conform het jaarplan aan gewerkt. Het jaarplan is na hoofdstuk 2 bijgevoegd. In dit verslag worden belangrijke resultaten hiervan op hoofdlijnen weergegeven.

1. Continuïteit

We hebben gewerkt aan het versterken van de structuren om te komen tot een **robuust doelgroepexpertisenetwerk**. Er zijn verschillende activiteiten ondernomen die hieraan hebben bijgedragen:

- Op bureauniveau is er gewerkt aan de versterking van de inrichting van de organisatie. Dit op het gebied van communicatie, de netwerkondersteunende structuur en de Korsakov Academie. Bij het bestuur zijn er geen vacatures geweest en er zijn geen periodes geweest van discontinuïteit. Er is een stabiele organisatie.
- De kennisnetwerkfunctie is versterkt. Er is stevige input geleverd om de samenwerking met de LVHC¹ netwerken vorm te geven. Zowel op bestuurlijk niveau als op kenniscentrum niveau. Daarnaast is er ook gewerkt aan een verder versteviging van het kennisnetwerk in samenwerking met systeempartijen en leden. Er is internationaal samengewerkt in het tot stand komen van een special issue. De Wetenschapsraad van het KKC heeft hier een belangrijke rol in gespeeld, evenals bij het onderhouden van de internationale onderzoeksnetwerken.
- Er is geïnvesteerd in het versterken van cliëntparticipatie. Er is gekomen tot een structuur voor het landelijke cliëntenpanel. Er zijn in 2023 meerdere landelijke cliëntenpanels gehouden. De uitkomsten hiervan zijn meegenomen in onder meer de commissie cliëntenparticipatie en de trainingen. Aanvullend is op verzoek van cliënten een wellness/welzijn ruimte vormgegeven. Dit is tot stand gekomen met financiën van derden (fonds). De aanvraag is gedaan door het KKC samen met Slingedael.
- Er is voortgebouwd op de samenwerking met het Zwarte Gat, het landelijk netwerk voor (ex) cliënten- en familieraden in de verslavingszorg. Er wordt regelmatig overlegd met het Zwarte Gat en er is met elkaar afgestemd rondom diverse thema's. Er wordt input gevraagd en het Korsakov Kenniscentrum deelt kennis, informatie, ontwikkelingen en plannen vanuit het netwerk, het veld en het kenniscentrum. Zo zijn kennisproducten met elkaar besproken, en hebben ze een belangrijke bijdrage geleverd aan de zorgstandaard, de actualisatie van de Kennisagenda en het Wetenschapsforum.
- Er is geïnvesteerd in de zorg voor naasten van mensen met het syndroom van Korsakov. Naast verschillende activiteiten bij de leden is het Korsakov Kaffee gestart als project dat onder regie plaatsvindt van Slingedael en Het Parkhuis. Het is mogelijk gemaakt door een FNO-subsidie, waar het KKC een bijdrage aan heeft gehad. Vanuit het project volgt een handreiking om te komen tot een landelijke uitvoering van het Korsakov Kaffee, lerende van het succesformat hiervan voor naasten van mensen met Alzheimer.
- Er is een onderzoek geweest door de NZa naar de bekostiging van de expertisecentra Korsakov. Dit resulteerde in een definitieve beleidsregel met prestatie en tarief.
- Regionale samenwerking is gefaciliteerd. Er zijn meerdere overleggen geweest met het CCE en andere LVHC doelgroepnetwerken om te komen tot een uniforme beschrijving van de consultfunctie vanuit de expertisecentra. Samen met het ministerie van VWS en de NZa is gewerkt aan bekostigingsopties die in 2024 verder worden uitgewerkt. Ons doelgroepexpertisenetwerk heeft hier een belangrijke bijdrage aan geleverd.

- Binnen het netwerk is informatie over kennis en expertise gedeeld en zijn goede voorbeelden uitgewisseld. Daarbij is geïnvesteerd in de verbinding tussen organisaties. Organisaties vinden elkaar steeds meer en gaan bij elkaar op werkbezoek om van elkaar te leren. Daarbij heeft de regionale rol van de expertisecentra een belangrijke stap in de ontwikkeling genomen en steeds meer plaats gekregen in de keten.
- Er is een verkenning geweest naar het opzetten van een forumfunctie en afgesloten digitaal platform gekoppeld aan de website. Dit wordt in 2024 vormgegeven met als eerste stap dit in te richten voor vakgroepen. Hiermee wordt voldaan aan een behoefte van leden voor een verdere uitwisselingsmogelijkheid en gezamenlijke archieffunctie.
- We hebben actief een koplopersrol ingenomen in de ontwikkeling van het LVHC-beleid, de verankering hiervan en het strategisch positioneren van beleid bij alle systeempartijen. Het KKC heeft zich hiermee stevig gepositioneerd. Onze stem is binnen het LVHC-beleid goed vormgegeven.
- De samenwerking met Actiz en VGN is verder verstevigd. Deze samenwerking verloopt positief.
- De tussentijdse- en voortgangsevaluatie van het doelgroepnetwerk Korsakov en het KKC zijn voorbereid en uitgevoerd. In het kader van de visitatiecyclus van de expertisecentra en Kenniscentrum heeft de CELz in samenwerking met het KKC een procesbeschrijving gemaakt voor de tussentijdse evaluaties. Er is uitvoering gegeven aan de tussentijdse evaluatie in lijn van de procesbeschrijving, hier is verslaglegging over gedaan en het proces is met de CELz geëvalueerd. We zijn er trots op dat er een positieve feedback en reflectie is gekomen vanuit de CELz op de tussentijdse evaluaties van acht Regionale Expertisecentra en het Kenniscentrum en Doelgroepnetwerk Korsakov. Dit conform de vastgestelde planning van de visitatiecyclus.

2. Kwaliteit van leven met zorg verbeteren door kennis toepasbaar te maken

Kennisvragen ophalen

We hebben de Kennisbehoefte in de zorgpraktijk in beeld gebracht:

- Er is een uitgebreid traject geweest om de Kennisagenda 2019-2023 te evalueren. Er zijn vragenlijsten en verdiepende interviews gehouden met onder meer academia (de 4 leerstoelen betrokken bij de Wetenschapsraad en de academische werkplaatsen in Nijmegen en Amsterdam), 6 zorgorganisaties die onderzoek uitvoeren binnen de Kennisagenda, cliëntenorganisatie het Zwarte Gat, overige leden van het Korsakov Kenniscentrum en Zorgverzekeraars Nederland. De resultaten van de evaluatie zijn in een uitgebreid rapport opgenomen. Dit is gedeeld in het netwerk en besproken in de Wetenschapsraad en het Landelijk Overleg Korsakov Onderzoekers (LOKO).

Vanuit de evaluatie is gebleken dat er in het veld brede waardering is voor de Kennisagenda, waarbij de basis ruimte biedt voor versterking. De aanbevelingen voor de doorontwikkeling van de Kennisagenda zijn als zeer waardevol bestempeld en hebben een belangrijk onderdeel gevormd bij de actualisatie van de Kennisagenda voor de komende jaren.

Bij het evaluatierapport is tevens een overzicht opgenomen van de onderzoeken en behaalde resultaten op de thema's van de Kennisagenda de afgelopen 4 jaar. De weergave hiervan op de website van het Korsakov Kenniscentrum is nog een aandachtspunt dat in 2024 wordt opgepakt in samenwerking met het LOKO.

- Aansluitend op de evaluatie van de Kennisagenda 2019-2023 is gestart met de actualisatie van de Kennisagenda 2024-2028. Er is gestart met het inventariseren van kennisvragen en kennishiaten in de praktijk. Er is een vragenlijst opgesteld met een aantal onderzoekers uit het veld. Dit is vervolgens breed uitgezet onder de leden, waaronder ook bij de vakgroepen, het LOKO, het LOEK (Landelijk Overleg Expertisecentra Korsakov) en zorgprofessionals. Om de volledige kennishiaten in beeld te krijgen zijn tevens interviews gehouden met het Zwarte Gat, Skilz en Vilans. De inventarisatie heeft geleid tot een breed palet aan kennishiaten vanuit het veld. De kennishiaten zijn vervolgens ontdebeld en samengevoegd. De leden van de vereniging zijn uitgenodigd om hieraan bij te dragen en zij hebben hier gehoor aan gegeven. De kennisvragen waar al voldoende onderzoek naar is gedaan zijn eruit gefilterd. Aan deze vragen uit het veld zal extra aandacht worden besteed in de vorm van kennisdeling en kennisverspreiding.

Tijdens een interactieve bijeenkomst is met een ruime vertegenwoordiging van de leden gekeken naar de mate waarin de vragen van de voorgaande Kennisagenda zijn beantwoord en welke behoefte er nog ligt ten aanzien van deze vragen. Vervolgens is met elkaar gekeken naar de kennishiaten en is in gezamenlijkheid een prioritering van de kennishiaten bepaald. Er is gekomen tot een prioritering van 12 kennishiaten ten behoeve van de Kennisagenda 2024-2028.

Kennis ontwikkelen

We hebben het verder ontwikkelen van kennis over Korsakov gestimuleerd en ondersteund:

- Verbindingen op wetenschappelijk terrein worden vanuit de Wetenschapsraad van het KKC gelegd met onderzoeksnetwerken in Nederland, Europa en daarbuiten. Internationaal is het KKC het enige geformaliseerde netwerk binnen de cure en care ten behoeve van mensen met Korsakov. Het KKC is ook toegankelijk voor buitenlandse organisaties.
- Het KKC heeft een programma geïnitieerd en bekostigd om wetenschappelijk onderzoek meerjarig te stimuleren. In afstemming met ZonMw hebben we de stimuleringsubsidie ontwikkeld. Dit om het beantwoord krijgen van de vragen binnen het Doelgroepnetwerk Korsakov te stimuleren. Het (idee van het) ontwikkelen van de subsidie is gestart eind 2022. Met trots kunnen we aangeven dat er binnen ons netwerk in 2023 drie onderzoeken zijn gestart voor de duur van drie jaar. Dit zijn onderzoeken die invulling geven aan en aansluiten bij vraagstukken van de Kennisagenda. De komende jaren leren we van dit proces en we hopen dat dit een vliegwielfunctie kan geven voor meer (vervolg)onderzoek.
- Samen met de andere LVHC doelgroepnetwerken is veel geïnvesteerd in afstemming en samenwerking met ZonMw om te komen tot financiering van onderzoeken. Dit heeft nog niet het gewenste resultaat gebracht. Daarbij wordt aangegeven dat door de NZa is onderschreven dat aanvragen voor onderzoeken door ZonMw weinig tot geen subsidie toegekend krijgen mede door de impact (door het lage volume aan cliënten).
- In het kader van stimulering van onderzoek wordt continu in het netwerk alle informatie vanuit de zorgsubsidie agenda gedeeld en worden calls onder de aandacht gebracht.
- Er is daarbij vanuit het KKC ondersteuning geboden bij het doen van subsidiecalls.
- In 2023 is er een verkenning geweest naar de mogelijkheden van een databank en hierover is afgestemd met de Wetenschapsraad. Er is daarin tot de conclusie gekomen dat dit doelgroepoverstijgend moet worden ingevuld en dat de uitvoering hiervan niet eenvoudig is. Denk hierbij aan het al dan niet aanschaffen van een datasysteem dan wel het onderhoud en de administratieve belasting. Om die reden is eind 2023 een besluit genomen om met doelgroepnetwerken samen een nieuw initiatief te ontwikkelen. Daarbij wordt gekeken naar het ontwikkelen van een systeem om op metaniveau data te verzamelen voor overzicht in onderzoek.

- Er is een samenwerking met academische werkplaatsen in de vorm van onderzoek en door betrokkenheid bij de Wetenschapsraad. De samenwerking vraagt een verdere verkenning. Gezien de volle agenda vindt dit voortgang in 2024.

Kennis delen

We hebben kennis ontsloten en ons ingezet om onderlinge kennisdeling te bevorderen:

- Er zijn vakgroepen en vakgroepbijeenkomsten georganiseerd. In 2023 waren er 12 vakgroepen. In 2022 waren er vakgroepen voor: (Gz-)psychologen, verpleegkundigen/verzorgenden, geestelijk verzorgers, maatschappelijk werkers, ergotherapeuten, fysiotherapeuten, en een medische vakgroep voor artsen en verpleegkundig specialisten. In 2023 zijn daarnaast, naar behoefte uit het veld, vakgroepen opgestart voor: casemanagers, diëtisten, logopedisten, muziektherapeuten en psychomotorisch therapeuten. Centraal in vakgroepbijeenkomsten staat kennisdeling waaronder best practices, reflecteren op eigen handelen, intervisie, competenties, en versterking van de deskundigheid en het netwerk. De vakgroep wordt geleid door iemand vanuit een expertisecentrum Korsakov en is toegankelijk voor de leden. De vakgroepen kennen een vaste structuur met heldere doelen en plan van aanpak. Daarbij is er een verbinding tussen de vakgroepen en het LOKO, het LOEK en verschillende commissies binnen het KKC. Deze verbinding heeft een positief effect op de kennisdeling en deskundigheidsbevordering in het veld.

Het KKC vervult een faciliterende rol bij de vakgroepen en begeleidt en ondersteunt de (voorzitters van) vakgroepen met aandacht voor de borging en relevantie voor de hele vereniging.

- Er is op basis van praktijkvragen een Kennisbijeenkomst voor zorgprofessionals georganiseerd over de Empathisch Directieve Benadering. Bij de bijeenkomst waren ruim 100 verpleegkundigen, verzorgenden en andere belangstellenden aanwezig. Vanwege de enorme belangstelling en het overweldigende aantal aanmeldingen is de Kennisbijeenkomst nogmaals georganiseerd.
- In december vond het jaarlijkse Wetenschapsforum Korsakov plaats. Tijdens dit Wetenschapsforum zijn nieuwe kennis en innovaties gebundeld en gedeeld, en is wetenschappelijk onderzoek vertaald naar de praktijk. Ruim 300 betrokkenen bij Korsakov-zorg waren aanwezig.

Onder begeleiding van dagvoorzitter **Roy Kessels**, hoogleraar neuropsychologie aan de Radboud Universiteit en voorzitter van de Wetenschapsraad van het KKC, deelden diverse deskundigen de laatste ontwikkelingen op het gebied van Korsakov-zorg.

Ook is vol trots het special issue getoond waar onderzoekers uit binnen- en buitenland een bijdrage aan hebben geleverd. We lopen als Nederland voorop in de zorg voor Korsakov. Daarnaast werd de Kennisagenda 2024-2028 gepresenteerd.

De dag werd afgesloten met een terugblik en de opbrengst van vandaag door **Albert Postma**, hoogleraar neuropsychologie aan de Universiteit Utrecht en lid van de Wetenschapsraad KKC.

- De kennisbank op de website is verder doorontwikkeld. Er is een vernieuwde inrichting en zoekfunctie. Het blijft belangrijk om de kennisbank actueel te houden.
- Kennisgerichte beleidsontwikkelingen zijn gedeeld met onze leden. Dit hebben we onder andere gedaan door het versturen van een maandelijkse nieuwsbrief. Met onder andere daarin interviews met onderzoekers. Daarnaast hebben we onze leden geattendeerd op nieuwe kennis via onder meer sociale media. Voornamelijk LinkedIn kent bij ons een groot bereik (4.000 volgers) en er is een grote betrokkenheid; veel berichten genereren reacties en worden gedeeld. Er is een stap gemaakt om een versterkte verbinding te maken met de sociale media van onze

leden. Via de website worden ook nieuwsitems en evenementenitems gedeeld. Het LOEK is de plaats waar kennis die betrekking heeft op de expertisecentra wordt gedeeld en met elkaar wordt besproken. De ALV is ook een belangrijk moment om beleidsontwikkelingen te delen met de leden.

- Er zijn webinars ontwikkeld door Slingedael waarin ook wordt samengewerkt met Atlant. Deze zijn zeer goed ontvangen. Er worden onderzoeken en kennis gedeeld, met ruimte voor interactie en vragen. Ze zijn terug te zien via de website van het KKC.
- Via diverse platforms zijn onderzoeksresultaten, best practices en innovaties gedeeld en meer zichtbaar gemaakt. Dit hebben we gedaan door dit te verwerken in de trainingen, het zichtbaar te maken op de website, in nieuwsbrieven en dit te bespreken in het LOKO en bij vakgroepen en kennisbijeenkomsten.

Kennis toepassen

Kennis toepassen is belangrijk. De implementatie van kennis in de praktijk staat hierbij centraal. Implementatie van kennis in de praktijk is per definitie uitdagend. Dat is voor ons niet anders. We doen dit samen met de expertisecentra, die hierin een belangrijke rol hebben als vliegwiel voor hun regio. De expertisecentra delen kennis, passen kennis toe en brengen de kennis in hun regio's. Het KKC heeft hierbij een faciliterende en ondersteunende rol:

- We hebben nieuwe kennis verspreid via doelgroepgerichte trainingen. Ook in 2023 is er grote vraag geweest naar de opleidingen. We hebben een goed en volledig aanbod dat gericht is op wat mensen in de praktijk nodig hebben om de 24-uurs zorg te kunnen bieden. Voor de trainingen zijn ook (hand)boeken geschreven waarmee de kennis op goed toegankelijke manier kan worden verspreid naar de zorgpraktijk. De trainingen hebben een basis in wetenschappelijk onderzoek. Daarbij zijn de trainingen geaccrediteerd door de beroepsorganisatie V&VN in het V&VN-kwaliteitsregister. Het KKC en de docenten die vanuit het KKC lesgeven zijn bij het CRKBO geregistreerd. Dit betekent dat het KKC als opleidingsinstelling en de docenten aantoonbaar voldoen aan de Kwaliteitscode voor Opleidingsinstituten voor Kort Beroepsonderwijs. Het netwerk van trainers komt voort uit onze leden. Trainers worden zorgvuldig geselecteerd en opgeleid via een train-de-trainer traject.
- Vanuit de Korsakov Academie is de leerlijn geëvalueerd, waarbij de aansluiting is verscherpt met de leerbehoeftes en -ervaringen, het competentieprofiel, de leerdoelen en het opleidingsaanbod. Dit heeft geleid tot een geupdate leerlijn.
- Vanuit de Korsakov Academie zijn de trainingen en handboeken geëvalueerd, verbeterd en geactualiseerd. Dit is een on-going en geborgd proces. Er heeft uitwisseling en afstemming plaatsgevonden tussen de praktijk, de trainers en onderzoekers over de inhoud, de opbouw, de leerbehoefte en de evaluaties van de trainingen. De coördinator heeft er voor zorggedragen dat de trainingen aangesloten bleven op de doelen van de leerlijn en het competentieprofiel afdekken.
- In nauwe samenwerking met Ineke Gerridzen, specialist ouderengeneeskunde en senior onderzoeker, van Atlant en met GERION is een nieuw en interdisciplinair scholingsaanbod ontwikkeld. Dit betreft een nascholing voor Specialisten Ouderengeneeskunde, GZ-psychologen en Verpleegkundige Specialisten dat in 2024 voor de eerste keer wordt gegeven bij een landelijk expertisecentrum Korsakov.
- Voor de verkenning van een erkende opleiding niveau 3/4 zorgbegeleider Korsakov in de VVT-sector op de NLQF indeling is het van belang nauw af te stemmen met het leerhuis in Hilversum (Egelantier), de MBO-raad en de MBO opleidingsinstituten. Hier is mee gestart. Een verdere verkenning is in 2024 noodzakelijk.
- Met andere doelgroepnetwerken is samengewerkt om de aansluiting met het MBO onderwijs te versterken. Ons scholingsaanbod kwalificeert zich als nascholing passend op uitstroomniveau 3 en 4. Naast het scholingsaanbod zijn er vanuit het KKC door expertisecentra gastlessen gegeven

bij het MBO onderwijs. Vanuit de vakgroep verpleegkundigen/ verzorgenden is er een werkgroep opgericht die een toolbox ontwikkeld ten behoeve van gastlessen en presentaties, geordend op thema.

- Bij implementatie van kennis en kunde is de implementatiewijzer gebruikt. Een voorbeeld van een succesvol project waar dit bij is gebruikt is het sluiten van de interne rookruimtes. Dit project is doelgroepoverstijgend aangepakt en inmiddels overgedragen aan ActiZ voor de volgende fase in het komen tot rookvrije zorg. In navolging op de positieve ervaringen met de gehanteerde implementatiestrategie is ervoor gekozen om dit ook toe te passen bij de implementatie van de zorgstandaard. In 2023 is hier de eerste voorbereiding met een kick-off bijeenkomst voor geweest.
- Gekoppeld aan het scholingsaanbod is gestart met het werken met aandachtsvelders binnen de organisaties. Voor de aandachtsvelders zijn bijeenkomsten georganiseerd ten behoeve van de implementatie en borging van de kennis in de praktijk.
- Er is ondersteund bij de ontwikkeling van gevalideerde meetinstrumenten voor het meten van kwaliteit van leven en cliënttevredenheid van mensen met Korsakov. Deze instrumenten krijgen een plaats binnen de zorgstandaard.

3. Impact

We hebben in 2023 ingezet op het vergroten van de impact en het verhogen van efficiëntie binnen het netwerk. We hebben rekening gehouden met de beperkte tijd en capaciteit, zowel in het veld als bij het kennisnetwerk. Dit hebben we gedaan door:

- Te zorgen voor het breed verspreiden van kennis en goede voorbeelden van producten in het veld.
- Extra in te zetten op de inrichting van communicatie binnen het kennisnetwerk. Er is een communicatieadviseuroverleg gevormd vanuit het KKC met organisaties. Dit om de communicatiestrategie nog efficiënter te laten verlopen. Hier worden alle kennis gerelateerde uitingen bijgehouden. We monitoren de impact hiervan als onderdeel van het delen van de kennis. We doen dat ook om de vindbaarheid van het KKC voor zorgprofessionals, naasten en cliënten te verhogen. Dit zodat zij hun vragen kunnen stellen of informatie direct kunnen vinden op de website, via sociale media en in nieuwsbrieven.
- Het doel van kennisbijeenkomsten de wijze van bij elkaar komen (digitaal/fysiek) te laten sturen. Digitale bijeenkomsten zijn daarbij ondersteund met een moderator zodat de tijd van de bijeenkomst maximaal rendement heeft gegeven voor de deelnemers.
- Vakgroepen 'blended' vorm te geven. Er zijn digitale en fysieke bijeenkomsten, die op het doel en werkvorm zijn geëvalueerd.
- Alle trainingen tegen het licht te houden. Daarbij is gekeken naar het verder blended maken van trainingen, om de training voor zowel de deelnemers als begeleiders in de praktijk efficiënter te laten plaatsvinden. Daarbij is geïnvesteerd in het digitaal maken van informatie. Verder zijn het aantal LTI-koppelingen vergoot waardoor medewerkers voor informatie niet naar verschillende platformen hoeven. Daarnaast is het aantal fysieke bijeenkomsten teruggebracht. Te allen tijde is daarbij de kwaliteit en transfer naar de praktijk in het oog gehouden.

4. Bekendheid

Vroege herkenning van en begrip voor mensen met Korsakov is belangrijk. We dragen hieraan bij door kennis in de zorgketen en maatschappij te delen. We hebben de bekendheid met Korsakov een plaats gegeven door:

- Kennis te delen over Korsakov op landelijk niveau en regionaal niveau. We zijn een netwerkorganisatie. Op landelijk niveau is er een belangrijke rol weggelegd voor het KKC en de doelgroep expertisecentra en op regionaal niveau voor de regionale expertisecentra. De balans hierin is belangrijk om de bekendheid van de LVHC infrastructuur en de expertisecentra te vergoten. Dit krijgt steeds meer vorm waarbij expertisecentra hun rol in de regionale ketens steeds breder oppakken. Dit is meegenomen in de zorgstandaard die ontwikkeld wordt. Daarbij heeft ook vroegherkenning een belangrijke plaats gekregen.
- De website van het KKC is zo ingericht dat kennis over en begrip voor mensen met Korsakov ontsloten is en wordt voor het brede maatschappelijk veld, cliënten en naasten. Dat is ook gebleken uit de pageviews van onze website. Pagina's die gericht zijn op het grote brede publiek zijn goed bekeken. Daarbij waren we in 2023 ook 5 dagen in de week 8 uur per dag telefonisch bereikbaar. Dit om vragen op te vangen die leven. Hiervoor is tevens een algemeen emailadres beschikbaar.
- De zorgstandaard Korsakov heeft in 2023 een belangrijke vervolgstap gekend en wordt in 2024 afgerond met een cliëntenversie in samenwerking met cliëntenorganisatie het Zwarte Gat.



JAARPLAN KORSAKOV KENNISCENTRUM (KKC) 2023

STRATEGIE		ACTIEPLAN ACTIEHOUDER	
CONTINUITEIT	Robuust doelgroep expertise netwerk door de structuren te versterken	1. Eigen organisatie versterken door formatie passend bij de taak die voor ons ligt (kwalitatief en kwantitatief) 2. Versterken kennisnetwerkfunctie door: • het steviger verbinden op bestuurlijk en uitvoeringsniveau met de andere LVHC doelgroepen binnen de langdurige zorg, met een verbindende rol t.b.v. NetwerQ • samenwerking verder te verstevigen met cliëntorganisaties, leden, ketenpartners, systeempartijen, en vanuit Wetenschapsraad met (inter)nationale onderzoeksnetwerken • het op basis van de visitatie voorbereiden van de tussentijdse- en voortgangsevaluatie doelgroepnetwerk Korsakov en KKC • het verder versterken van cliëntenparticipatie aan de hand van landelijk cliënten/naastenpanel, voortbouwen op samenwerking met Het Zwarte Gat, organiseren werkgroep cliëntparticipatie en aandacht voor implementatie van handreiking cliëntenparticipatie in Korsakovzorg. 3. Impactvolle belangenbehartiging op basis van de kennisexpertisefunctie • Inhoudelijke beleidsthema's, signalen, knelpunten en behoeften worden geagendeerd op landelijke overlegtafels, in afstemming met brancheorganisatie ActiZ • Verbinding leggen tussen beleidsontwikkeling en de behoeften vanuit de praktijk bij lidorganisaties 4. Regionale samenwerking faciliteren voor een landelijk dekkende expertisefunctie • Organiseren en faciliteren van Landelijke Overleggen met de Expertisecentra Korsakov (LOEK) • Ondersteunen van regionale samenwerking en definiëring van last, resort en consultatie, i.s.m. de commissie regionaal dekkend expertisenetwerk Korsakov en het CCE • Verbinding en uitwisseling tussen leden faciliteren door delen van informatie over elkaars kennis en expertise, stimuleren van werkbezoeken tussen leden en het starten met verkenning van digitaal platform gekoppeld aan de website	
	Kennisvragen ophalen Kennisbehoefte in de zorgpraktijk in beeld brengen	1. De kennisagenda 2019-2023 evalueren en een overzicht geven van de invulling van de Kennisagenda met het onderzoek de afgelopen 4 jaar 2. Actualisatie van de Kennisagenda 2023-2026 3. Kennisvragen worden opgehaald bij vakgroepen, Landelijk Overleg Korsakov Onderzoekers (LOKO), cliëntenpanel, LOEK, zorgprofessionals en stakeholders zoals beroepsverenigingen, brancheorganisaties, kennisinstiteiten en systeempartijen	
DOOR KENNIS TOEPASBAAR TE MAKEN	Kennis ontwikkelen Stimuleren en ondersteunen kennisontwikkeling	1. Faciliteren van onderzoek door de zorgsubsidiekalender breed te verspreiden en te ondersteunen bij aanvragen van subsidies voor onderzoek. Daarin wordt afstemming en samenwerking gezocht met ZonMw 2. Plan van aanpak voor doelgroep Korsakov om te komen tot de databank in samenwerking met ZonMw 3. Initieën afstemmingsoverleg met Academische werkplaatsen ouderenzorg en verslavingszorg op het gebied van onderzoek en onderwijs	
	Kennis delen Kennis ontsluiten en onderlinge kennisdeling bevorderen	1. Vakgroep-/expertbijeenkomsten en wetenschapsforum organiseren • Er zijn vakgroepen voor 8 beroepsgroepen/disciplines: medische professionals, (gz)psychologen, ergotherapeuten, fysiotherapeuten, verpleegkundigen, geestelijk verzorgers, maatschappelijk werkers, logopedisten • Organiseren van een kennisbijeenkomst voor zorgprofessionale en zorgbegeleiders • Expertbijeenkomst en wetenschapsforum organiseren, waar o.b.v. praktijkvragen ontwikkelingen, onderzoek, best practices, nieuwe kennis en innovaties gedeeld worden 2. Kennis eenvoudig toegankelijk en vindbaar door KKC-kennisbank verder te ontwikkelen 3. Kennisgerichte beleidsontwikkelingen delen met onze leden 4. Het delen van van onderzoeksresultaten, best practices en innovaties in het netwerk door: • Lopend onderzoek zichtbaar te maken en de samenwerking van instellingen bij onderzoeksinitiatieven te versterken • Zichtbaarheid te vergoten van best practices en innovaties in relatie tot (het werken of leven) met iemand met Korsakov	
KWALITEIT VAN LEVEN MET ZORG VERBETEREN	Kennis toepassen Passende zorg door implementatie van kennis en kunde	1. Aansluiting competenties en leerbehoeftes op leerlijn, leerdoelen en opleidingsaanbod • Nieuwe kennis wordt verspreid via doelgroepgerichte gecertificeerde en geaccrediteerde trainingen • Het competentieprofiel wordt geactualiseerd en opnieuw gepubliceerd • Trainingen worden geëvalueerd en geactualiseerd, afgestemd op leerbehoeftes en leerervaringen met het competentieprofiel, de leerlijn en leerdoelen 2. Scholing verbinden aan regulier MBO/HBO onderwijs, afgestemd op leerbehoeftes en leerervaringen met het competentieprofiel, de leerlijn en leerdoelen • Verkenning van de ontwikkeling van een erkende opleiding niveau 3/4 zorgbegeleider Korsakov in de VVT-sector, i.s.m. ZonMw, NetwerQ, leerhuis in Hilversum (Egelantier) en MBO raad • Komen tot passende doelgroepspecifieke scholing en deskundigheidsbevordering voor Korsakovzorg samen met commissie deskundigheidsbevordering 3. Stimuleren van de implementatie van de zorgstandaard Korsakov 4. Langs de lijn van de implementatiewijzer samen met LOKO kijken naar implementeren en borgen van onderzoeksresultaten 5. Ondersteunen bij de ontwikkeling van gevalideerde instrumenten voor het meten van QvL en clienttevredenheid	
	Efficiënt werkend netwerk door slim om te gaan met menskracht en middelen	1. Actuele informatie en ontwikkelingen zijn toegankelijk en vindbaar via: • Media als: de website, podcast serie, LinkedIn en Twitter, maandelijkse nieuwsbrieven die breed worden verspreid binnen het kennisnetwerk en daarbuiten • Profielgestuurde nieuwsupdates die informatie op maat geven 2. Efficiënte mix van bijeenkomsten in aantal en vorm (digitaal of fysiek) in aansluiting bij de doelstellingen 3. LVHC beleid versterken door een actieve koplopersrol in te nemen binnen het strategisch stakeholderveld	
BEKENDHEID	Vroege herkenning van en begrip voor mensen met Korsakov door kennis in de zorgketen en maatschappij te delen	1. Kennis in de zorgketen en maatschappij delen: • Ontwikkelde kennis uitdragen en verbinden aan de kennis in de zorgketen ten behoeve van vroege herkenning (huisarts, GCZ, thuiszorg, verslavingszorg, bemoeizorg, VVT, beschermd wonen etc.) • Bekendheid met en begrip voor mensen met het syndroom van Korsakov in de maatschappij vergroten door de reeds ontwikkelde kennis voor het publiek te ontsluiten 2. Maatschappelijk inzicht in de zorg(organisatie) van of voor mensen met Korsakov door een cliëntenversie van de zorgstandaard te ontwikkelen	

3. Korsakov Kenniscentrum in het kort

Naam	Korsakov Kenniscentrum
Adres	Slinge 901
Postcode en plaats	3086 EZ Rotterdam
Nummer KvK	24426134
Internet	www.korsakovkenniscentrum.nl
Email	info@korsakovkenniscentrum.nl

Op 1 januari 2017 is de stichting Korsakov Kenniscentrum is als vereniging doorgedaan. De vereniging krijgt sinds september 2017 ondersteuning van Lelie zorggroep voor de financiële administratie. Het kenniscentrum is CRKBO gecertificeerd. De statuten, huishoudelijk reglement, privacyreglement en algemene voorwaarden staan op de openbare pagina's van de website. De vereniging is vrijgesteld van BTW.

Het Korsakov Kenniscentrum heeft een ANBI status. Dat houdt in dat het een algemeen nut beogende instelling betreft.

Organisatie

Het Korsakov Kenniscentrum is een vereniging van 44 lidorganisaties (december 2023) met leden vanuit de zorgdomeinen: de Verzorging & Verpleging, GGZ en Beschermd Wonen:

Aafje	Leger des Heils M-NL	Rivas Zorggroep
Amsta	Lelie zorggroep	Saffiergroep
Archipel	Leviaan	St Anton Constandse
Atlant	Liberein	St Azora
Beweging 3.0	MagentaZorg	St Valkenhof
Brabantzorg	MeanderGroep ZL	SVRZ
Careaz	Mijzo	Tante-Louise
De Hoven	Noorderbreedte	Thebe
De Wever	OPZC-Rekem	Topaz
Dimence	Pleyade	Treant
Evean	Pro Persona	Van Tongerloo Zorggroep
Frankelandgroep	PC Sint-Hiëronymus (B)	Vincent van Gogh GGZ
GGzE Nestor	Quarijn	Zorgaccent
Het Parkhuis	RIBW Brabant	Zorgpartners MH
Hilverzorg	RIBW K/AM	

Bureau

De vereniging heeft een bureau die de vereniging faciliteert bij het uitvoering geven aan haar doelstellingen en plannen.

Personeelsinformatie

Op het bureau zijn vijf medewerkers actief bij het KKC, waarvan drie in vaste dienst en twee op basis van freelance constructie.

1. Mevrouw Cynthia Vogeler – directeur
2. Mevrouw Marga ten Wolde – coördinator
3. Mevrouw Eveline Kalkhoven – secretaresse, projectmedewerker
4. Mevrouw Vivianne Tolen – beleidsadviseur en projectleider
5. Mevrouw Vanessa Cruz – communicatieadviseur tot juli 2023
Mevrouw Marloes Drost – communicatieadviseur vanaf oktober 2023

Er is een directiereglement dat onderdeel uitmaakt van het huishoudelijk reglement. Beide documenten zijn via de website beschikbaar.

Personeelsbeleid

Voor het personeel van het bureau wordt de cao VVT gevolgd. Het jaargesprek met de directeur is gevoerd door twee leden van het bestuur, de voorzitter en een lid van bestuur.

Verzuim

Er is in 2023 geen verzuim gemeld.

4. Bestuursverslag

Bestuur

Het bestuur van het Korsakov Kenniscentrum bestaat uit vijf leden.

Alleen bestuurders van een lid van de Vereniging kunnen benoemd worden als bestuurslid. Zie hiervoor ook de statuten en huishoudelijk reglement KKC (korsakovkenniscentrum.nl/over-ons). De zittingstermijnen zijn vastgelegd in een rooster van aftreden.

Samenstelling

Leden van het bestuur in 2023 zijn:

Mevrouw Agnes Klaren	lid met portefeuille cliëntenparticipatie	1e termijn
De heer Dick van Duijn	penningmeester	1e termijn
De heer Hendrik Jan van den Berg	voorzitter	2e termijn
De heer Jos Egger	lid met portefeuille wetenschap en onderwijs	2e termijn
Mevrouw Aline Poolen	lid met portefeuille communicatie & PR	2e termijn

De bestuursleden hebben een integriteitsverklaring getekend. De werkzaamheden van de leden van bestuur en de Korsakov Wetenschapsraad zijn onbezoldigd.

Overleg

Bestuursoverleg

In 2023 heeft het bestuur van het Korsakov Kenniscentrum volgens de opgestelde jaarplanning 4 maal een reguliere vergadering gehouden op:

- 13 februari 2023
- 11 mei 2023
- 2 oktober 2023
- 27 november 2023

Het bestuur wordt door de directeur geïnformeerd door middel van een management- en financiële rapportage per kwartaal. Er is een P&C cyclus waarin elk kwartaal de plannen, begroting, voortgang en ontwikkeling, activiteiten en resultaten worden besproken in het bestuur in aanwezigheid van de directeur. Vooraf aan de bestuursvergadering spreekt de voorzitter afzonderlijk met de directeur ter voorbereiding van de vergadering. Daarnaast is er per kwartaal overleg tussen de directeur en de penningmeester van het bestuur en hoofd F&C.

Algemene Ledenvergadering

Er zijn twee Algemene Leden Vergaderingen georganiseerd door het bestuur op:

- 3 juli 2023 - Schriftelijk
- 13 december 2023.

De ALV heeft in 2023 onder meer de volgende besluiten genomen:

- Goedkeuring over Jaarrekening 2022
- Er is een getekende accountantsverklaring over jaarrekening 2022 en de in 2022 ontvangen ZonMw subsidies
- Goedkeuring Jaarplan 2024
- Goedkeuring Begroting 2024
- Goedkeuring Contributie 2024

Korsakov Wetenschapsraad

Cynthia Vogeler is vanuit het KKC de secretaris van de Wetenschapsraad KKC. Vanuit het bestuur is de heer Jos Egger contactpersoon voor de Korsakov Wetenschapsraad. Deze adviescommissie stelt zich de volgende doelen: Het inventariseren welk onderzoek gedaan wordt op het gebied van de behandeling en zorg voor mensen met Korsakov en de kennis hierover verspreiden:

- Op verzoek adviseren over onderzoek van individuele leden.
- Gevraagd en ongevraagd advies geven over beleidsacties, kennisproducten en trainingen van het kenniscentrum en het door het kenniscentrum geïnitieerd en/of gefinancierd onderzoek.
- Wetenschappelijke onderzoeksresultaten vertalen naar praktijk en beleid.
- Gezamenlijk onderzoek initiëren.

De Korsakov Wetenschapsraad bestaat uit vier leden en wordt ondersteund door de secretaris:

- Voorzitter prof. dr. Roy Kessels - Hoogleraar neuropsychologie, hoofd van de sectie Neuro- en Revalidatiepsychologie van de Radboud Universiteit en klinisch neuropsycholoog.
- Lid prof. dr. Albert Postma - Hoogleraar Sociale Wetenschappen, Psychologie, Psychologische Functie-leer van de Universiteit Utrecht.
- Lid prof. dr. Cees Hertogh - Hoogleraar ouderengeneeskunde en geriatrie van het Vrije Universiteit Medisch Centrum, Amsterdam.
- Lid prof. dr. Berno van Meijel – Hoogleraar GGZ-verpleegkunde bij afdeling Psychiatrie van Amsterdam UMC en lector bij Hogeschool Inholland, verbonden als lector/hoogleraar aan de Parnassia Groep. Tijdens het Wetenschapsforum op 13 december is prof. dr. Berno van Meijel hartelijk bedankt voor zijn bijdrage als lid van de Wetenschapsraad en is feestelijk afscheid genomen.
- Secretaris Drs. Cynthia Vogeler - Directeur Korsakov Kenniscentrum

De Korsakov Wetenschapsraad is in 2023 driemaal bijeengewee.

AVG en privacyreglement

Het KKC heeft een privacyreglement. (korsakovkenniscentrum.nl/privacy-statement) Sinds mei 2018 is de AVG in werking getreden. De AVG-verklaring en het privacyreglement staan beide vermeld op de website.

Algemene Voorwaarden

De algemene voorwaarden staan vermeld op de website (korsakovkenniscentrum.nl/algemene-voorwaarden). Er wordt bij de levering van boeken en diensten verwezen naar de Algemene Voorwaarden. In de offerte van trainingen wordt verwezen naar de Algemene Voorwaarden op de website.

Klachtenreglement

In de Algemene Voorwaarden is een paragraaf opgenomen over de procedure bij klachten. Zie hiervoor het klachtenreglement. Ook houden wij een klachtenregistratie bij. Na bezwaar is er de mogelijkheid om zich te wenden tot een onafhankelijke derde, in de persoon van de heer mr. Peter Verheijden, Leeman Verheijden Huntjes Advocaten te Rotterdam.

In 2023 zijn er geen klachten gemeld bij het Korsakov Kenniscentrum.



5. Jaarrekening Korsakov Kenniscentrum 2023

INHOUDSOPGAVE		Pagina
1	Jaarrekening 2023	
1.1	Balans per 31 december 2023	23
1.2	Resultatenrekening over 2023	24
1.3	Kasstroomoverzicht over 2023	25
1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	26
1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2023	29
1.6	Toelichting op de resultatenrekening over 2023	31
1.7	Vaststelling en goedkeuring	34
2	Overige gegevens	
2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	35
2.2	Nevenvestigingen	35

1. Jaarrekening

1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-23	31-dec-22
		€	€
ACTIVA			
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	2	117.307	70.820
Liquide middelen	3	741.429	1.482.103
Totaal vlottende activa		858.736	1.552.923
Totaal activa		858.736	1.552.923
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	4	421.432	409.982
Totaal eigen vermogen		421.432	409.982
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	5	437.304	1.142.941
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		437.304	1.142.941
Totaal passiva		858.736	1.552.923

1.2 RESULTATENREKENING OVER 2023

	Ref.	2023 €	2022 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Subsidies	10	773.012	544.808
Overige bedrijfsopbrengsten	11	394.818	317.883
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>1.167.830</u>	<u>862.691</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	12	518.737	383.136
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	13	0	5.566
Overige bedrijfskosten	14	637.643	462.898
Som der bedrijfslasten		<u>1.156.380</u>	<u>851.600</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		11.450	11.091
Financiële baten en lasten	15	0	-1.525
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>11.450</u></u>	<u><u>9.566</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		<u>2023</u> €	<u>2022</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Algemene reserve		<u>11.450</u>	<u>9.566</u>
		<u><u>11.450</u></u>	<u><u>9.566</u></u>

1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

	Ref.	2023		2022	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			11.450		11.091
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	13	0		5.566	
			0		5.566
Veranderingen in werkkapitaal:					
- vorderingen	2	-46.487		-12.410	
- kortlopende schulden	5	-705.637		668.377	
			-752.124		655.967
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>-740.674</u>		<u>672.624</u>
Betaalde interest	15	0		-1.525	
			0		-1.525
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			<u>-740.674</u>		<u>671.099</u>
Mutatie geldmiddelen			<u>-740.674</u>		<u>671.099</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	3		1.482.103		811.004
Stand geldmiddelen per 31 december	3		<u>741.429</u>		<u>1.482.103</u>
Mutatie geldmiddelen			<u>-740.674</u>		<u>671.099</u>

Toelichting:
De afname van de geldmiddelen wordt veroorzaakt door de besteding van de in oktober 2022 ontvangen subsidies.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Korsakov Kenniscentrum is statutair en feitelijk gevestigd te Rotterdam, Slinge 901, en is geregistreerd onder KvK-nummer 24426134.

De belangrijkste functie van Korsakov Kenniscentrum is het opereren als doelgroep-expertisenetwerk en als kenniscentrum op het gebied van het syndroom van Korsakov.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro en kleine rechtspersonen (Rjk) C1 'Kleine organisaties-zonder-winststreven'.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Het bestuur heeft hiertoe besloten op basis van de meerjarenprojecties, de begroting en de verwachte ontwikkeling van de liquiditeitspositie.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, de resultatenrekening en het kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva, baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijnen van immateriële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het actief, tenzij hierna anders vermeld.

Financiële instrumenten

In de jaarrekening van Korsakov Kenniscentrum zijn de volgende financiële instrumenten opgenomen: vorderingen, liquide middelen, en kortlopende schulden.

Initiële waardering

Financiële instrumenten worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde.

Vervolgwaardering

Na de eerste opname worden de financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. De vervolgwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal een jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale

1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden opgenomen wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de resultatenrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden vastgesteld. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Pensioenen

Korsakov Kenniscentrum heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Korsakov Kenniscentrum. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Korsakov Kenniscentrum betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Korsakov Kenniscentrum heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Korsakov Kenniscentrum heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de van derden ontvangen en aan derden betaalde (te betalen) interest.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.4 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

1.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Kosten van ontwikkeling	0	5.566
Totaal immateriële vaste activa	0	5.566
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	2023	2022
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	0	5.566
Af: afschrijvingen	0	5.566
Boekwaarde per 31 december	0	0

Toelichting:
De immateriële vaste activa betreffen geactiveerde ontwikkelingskosten voor de website van de vereniging en een e-learningfaciliteit. Per eind 2022 zijn de immateriële vaste activa volledig afgeschreven. Gezien het geringe belang wordt vermelding vanaf het verslagjaar 2023 achterwege gelaten.

2. Debiteuren en overige vorderingen

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Vorderingen op debiteuren	38.392	51.759
Vooruitbetaalde bedragen	0	1.361
Nog te factureren	40.800	15.700
Nog te ontvangen subsidie	38.115	2.000
Totaal debiteuren en overige vorderingen	117.307	70.820

Toelichting:
De vorderingen op debiteuren zijn volwaardig, er is geen voorziening in aftrek gebracht.
Nog te factureren betreft de door de vereniging eind 2023 uitgevoerde visitaties die in 2024 zijn gefactureerd.
Nog te ontvangen subsidie betreft de in 2022 toegezegde VWS-subsidie voor implementatie zorgstandaard Korsakov, waarvoor de werkzaamheden in 2023 hebben plaatsgevonden. De subsidie is in 2024 ontvangen.

3. Liquide middelen

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bankrekeningen	741.429	1.482.103
Totaal liquide middelen	741.429	1.482.103

Toelichting:
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vereniging. Voor een specificatie en toelichting op het verloop wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht onder 1.3.

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

4. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Algemene reserve	421.432	409.982
Totaal eigen vermogen	421.432	409.982

	Saldo per 1-jan-2023	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2023
	€	€	€	€
Algemene reserve	409.982	11.450	0	421.432
Totaal algemene reserve	409.982	11.450	0	421.432

Toelichting:
De vereniging heeft geen winstoogmerk. Het toevoegen van het behaalde resultaat aan de reserves beoogt een gezonde solvabiliteit in stand te houden.

5. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Crediteuren	66.600	111.903
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9.158	6.941
Schulden terzake pensioenen	4.294	3.655
Nog te betalen salarissen	1.895	2.501
Vooruitontvangen bedragen	217.168	886.400
Vakantiegeld	12.777	10.273
Vakantiedagen	28.700	35.081
Overige overlopende passiva	96.712	86.187
Totaal overige kortlopende schulden	437.304	1.142.941

Toelichting:
De grote daling van vooruitontvangen bedragen wordt veroorzaakt door de late ontvangst, najaar 2022, van twee grote subsidies waardoor besteding niet meer in 2022 kon plaatsvinden. Besteding heeft plaatsgevonden in 2023 en zal deels nog plaatsvinden in 2024.

1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

10. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Subsidie ZonMw - KSD Transitie 2021 - 2022		
- ontvangen in verslagjaar	0	0
- te besteden in volgende verslagjaar	0	0
- besteed in verslagjaar	0	145.355
- gerealiseerde subsidie	0	145.355

Subsidie ZonMw - KSD1 - 2022		
- ontvangen in verslagjaar		0
- te besteden in volgende verslagjaar		0
- besteed in verslagjaar	0	100.000
- gerealiseerde subsidie	0	100.000

Subsidie ZonMw - KSD1 - 2023		
- ontvangen in verslagjaar	0	100.000
- te besteden in volgende verslagjaar	0	-100.000
- ontvangen in vorige verslagjaar, besteed in verslagjaar	100.000	0
- gerealiseerde subsidie	100.000	0

Subsidie Ministerie VWS - sluiting rookruimtes - 2021 - 2023		
- ontvangen in verslagjaar	49.927	85.589
- te besteden in volgende verslagjaar	0	-62.021
- ontvangen in vorige verslagjaar, besteed in verslagjaar	62.021	27.260
- gerealiseerde subsidie	111.948	50.828

Subsidie ZonMw - KC 2022		
- ontvangen in verslagjaar	0	470.000
- te besteden in volgende verslagjaar	0	-241.375
- ontvangen in vorige verslagjaar, besteed in verslagjaar	241.375	0
- gerealiseerde subsidie	241.375	228.625

Subsidie FNO - Sportdag - 2022		
- ontvangen in verslagjaar	0	4.500
- ontvangen na afloop verslagjaar	0	2.000
- ontvangen in vorige verslagjaar, besteed in verslagjaar	0	13.500
- gerealiseerde subsidie	0	20.000

Subsidie ZonMw - KC 2023		
- ontvangen in vorige verslagjaar	470.000	470.000
- te besteden in volgende verslagjaar	-188.426	-470.000
- gerealiseerde subsidie	281.574	0

Subsidie Ministerie VWS - implementatie zorgstandaard Korsakov		
- gerealiseerde, nog te ontvangen subsidie	38.115	0
	38.115	0

Totaal	773.012	544.808
--------	---------	---------

Toelichting:
De vereniging ontvangt voornamelijk subsidiegelden van ZonMw ten behoeve van het continueren en versterken van een volwaardig Korsakov-doelgroepnetwerk. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het bestuursverslag.

1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

11. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Opbrengsten contributie	151.569	142.597
Opbrengsten academie	227.170	162.000
Overige opbrengsten	16.079	13.286
Totaal	394.818	317.883

Toelichting:

In verband met de inflatie is in 2023 een bescheiden contributieverhoging doorgevoerd. De opbrengsten academie vertonen een lichte golfbeweging over de jaren heen. In het transitiejaar 2021 waren alle expertisecentra verplicht om trainingen te volgen en waren de opbrengsten bovengemiddeld hoog. In 2022 was de vraag naar trainingen daardoor lager, waarna in 2023 de vraag naar trainingen weer toenam.

LASTEN

12. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Lonen en salarissen	252.403	215.961
Sociale lasten	27.394	24.473
Pensioenpremies	25.540	23.008
Andere personeelskosten:		
- Reis- en verblijfkosten	520	1.762
- Andere personeelskosten	145.218	92.807
Subtotaal	451.075	358.011
Personeel niet in loondienst	67.662	25.125
Totaal personeelskosten	518.737	383.136

Toelichting:

De vereniging beschikt al enkele jaren over drie medewerkers. Als gevolg van de toegenomen activiteiten heeft in het verslagjaar een deels structurele, deels incidentele uitbreiding van het aantal uren plaatsgevonden. Daarnaast zijn de cao-verhogingen toegepast. Deze bedroegen: 3% per 1 maart 2023 en 5% per 1 oktober 2023. De stijging van de andere personeelskosten en personeel niet in loondienst (pnll) wordt veroorzaakt door de toegenomen academie-activiteiten en de besteding van de ontvangen subsidiegelden. Er wordt deels gebruikgemaakt van externe deskundigen.

1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

13. Afschrijvingen op immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	0	5.566
Totaal afschrijvingen	0	5.566

Toelichting:

Op de geactiveerde ontwikkelingskosten voor de website van de vereniging en de e-learning-trainingsmodule wordt in drie jaar afgeschreven.

14. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Algemene kosten	633.243	458.898
Huur en leasing	4.400	4.000
Totaal overige bedrijfskosten	637.643	462.898

Toelichting:

De toename van de overige bedrijfskosten weerspiegelt de besteding van de ontvangen subsidies.

15. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Rentelasten	0	-1.525
Totaal financiële baten en lasten	0	-1.525

Toelichting:

De rentelasten worden veroorzaakt door de in rekening gebrachte rente voor positieve banksaldi. In september 2022 is deze 'boeterente' afgeschaft.

1.7 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Het Bestuur van Korsakov Kenniscentrum heeft de jaarrekening 2023 opgemaakt en getekend op 27 juni 2024.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de resultatenrekening (paragraaf 1.2).

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen van belang zijnde gebeurtenissen na balansdatum

Ondertekening door Bestuur

W.G.
H.J. van den Berg
Voorzitter

W.G.
D. van Duijn
Penningmeester

W.G.
J.I.M. Egger

W.G.
A. Poolen - van den Brink

W.G.
A.D. Klaren

2. Overige gegevens

2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

Korsakov Kenniscentrum is op 25 januari 2017 ontstaan door omzetting van de Stichting Korsakov Kenniscentrum in een vereniging. Bij deze omzetting is bepaald dat de door de stichting opgebouwde financiële middelen slechts besteed kunnen worden ten behoeve van het doel zoals dit voor de omzetting van de stichting luidde.

2.2 Nevenvestigingen

De vereniging 'Korsakov Kenniscentrum' heeft geen nevenvestigingen.

KK504 (06-2024)



Slinge 901

3086 EZ Rotterdam

korsakovkenniscentrum.nl